

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Peregrinus terræ. Fascicvlvs Myrrhæ Siue Considerationes Variæ Super
Plagas Et Vulnera Christi D.N. Itinerarium. Seraphinus. Civis coeli

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Lib. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49469)

CIVIS COELI
LIBER TERTIVS.
PARADISVS

Pretiosa Margarita.

Gradus I.

*Pretiosa Margarita est Christus, obiectum
nostrae Beatitudinis.*

M

argarita nascitur in concha sua et ma-
teria torulenta virtute Solis; Ad eun-
dem modum Christus Dominus natus
est in utero Virginis immaculatae et
purissimo ejusdem sanguine virtus
Spiritus Sancti. Haec pretiosa Marga-

rita tantae virtutis est, ut spectatores aspectu solo efficiat
beatos, omnique bono refertos: *Videbis et affici-*
Verum diligenter advertendum est, ut notat S. Ambro-
sius, quod *Margarita non nisi auro conuenit*, non mutatur
vili aliquo metallo: *Ex vos estote aurum optimum, ut pe-*
sit in vobis Margarita spirituales Christus includi: largiti
esse aurum optimum charitatis, ut sitis digni, quod
Christus, mysticus unio, se uniat in Gloria.

S. Ambrosius
ser. 6.

II.

*Pretiosa Margarita, candidissima, firmissima,
pulcherrima.*

Tribus hisce conditionibus representat Margarita
Christus nostram gloriam. Quia, ut inquit D. Aug. *s. Aug.*
fiuus, Verbum Divinum est lucidum, candore veritatis: Matt, 9. 13.
solidum, firmitate aternitatis: undique sui simile, pulchri-
tudine Divinitatis. Et in hoc nostra consistit foelicitas,
in contemplando, amando & gustando veritatem,
aeternitatem & pulchritudinem Dei, candorem verita-
tis, firmitatem aeternitatis, & pulchritudinem Divini-
tatis: Veritatem, quae includit omnem bonitatem,
quia est omnis veritas: aeternitatem, quae includit
omnem terminum, quia est omnis duratio: pulchritu-
dinem, quae est infinita, quia est prima & essentialis
pulchritudo.

III.

*Pretiosa Margarita propter colorem
candidum, & rubicun-
dum.*

Referunt de unionibus seu Margaritis occidenta-
libus, quod cum externo candore retineant ruborem
internum: quasi animam habeant sanguineam. Et
Christus in Gloria candidus est propter candorem Di-
vinitatis: rubicundus in colore rubeo sanguineoque
Humanitatis suae: candidus, quia nos illuminat:
rubicundus, quia nos inflammat. Ergo Margarita
est Christus, animam habens quasi sanguineam: talis
quoque quilibet Christianus sit, oportet, animam
habens sanguineam: anima animae ejus
sit memoria Passionis
Christi,

IV.

Pretiosa Margarita in valore & pretio.

Plinius:

Culmen omnium rerum pretij Margarita tenet. Accellit Margarita cæteris omnibus gemmis pretiosior ita Christus D. N. in Gloria inæstimabilis est pretiosior quapropter, ut eundem possideamus, vendamus omnia necesse est. Vendit omnia, quæ habet; & emit ut

Math. 13:
Tertull:

Da vitrum vanitatis Mundanæ, & habebis Margaritam æternæ Gloriæ. Margarita æstimari nequit, nisi cognoscatur: ita si vis magni æstimare Christum, nisi sanctæ fidei lumine in ejus notitiam & cognitionem intrare adnitere.

V.

Pretiosa Margarita in effectibus.

Quia corroborat, animum exhilarat, & incrementum affectus. Et tales quoque sunt effectus, quos Christus gloriosus causat in Beatis: fortificat cor veritate cognitionis, illudque recreat exhilaratque in gaudio liberationis, removendo omnem affectum falsitatis aut tristitiae. O virtuosissima Margarita, eosdem quoque nobis profer effectus: conforta, corrobora & consolida nos adversus Mundi fallacias, sensusque voluptatis libera nos per bonitatem tuam ab omni peccati macula & umbra.

PARADISUS

Denarius diurnus.

VI.

Denarius diurnus in valore & pretio.

Denarius continet in se pretium decem Juliorum, seu decem assium: & Gloria æterna, ut optimè observat Origenes, *præmium est observantia Decalogi. Si quis ad vitam ingredi serva mandata, decem præcepta.* Et hoc est pactum illud, quod nobiscum iniit Christus: *Et hæc autem conventio ex denario diurno.* Et tamen si omnibus idem datur denarius in genere: omnes enim, quotquot moriuntur in gratia Beati erant per totam æternitatem; non tamen idem datur omnibus in particulari: quia juxta meritum diversitatem diverso etiam modo videbunt Deum, unus plus, minus alter, & cum majori aut minori claritate.

VII.

Denarius diurnus, in figura circulari.

In hoc quoque denarius est symbolum Gloriæ, quia figura sua ejus demonstrat æternitatem: quæ, instar circulari, non habet finem, sed durat in æternum, estque sine ulla corruptione & mutatione. Motus circularis semper est uniformis, & semper versatur circa centrum, neque magis centro approximari, aut ab eodem elongari potest: & talis est Beatorum Gloria, semper sunt Beati eodem modo in Deo, neque amplius crescere, neque minui potest præmium æternale.

VIII.

Denarius diurnus cum imagine Regali.

Denarius communiter continet Regis imaginem & Gloria cœlestis consistit etiam in visione Christi, qui est imago Patris, & in visione beata, quæ est imago Dei. Siquidem, ut supra dictum fuit, est quædam pictura quædam representans magnitudinem & excellentiam Dei. Unde duas imagines in Gloria distinguere possumus: unam exemplarem, quæ est imago Dei: exemplatam alteram, quæ est formalis imago, & hæc in Beatis recipit varietatem ac diversitatem, ut verò in omnibus semper est eadem.

IX.

Denarius diurnus, cunctis Mundi thesauris pretiosior.

Sap. 6. 7.

Omne aurum, arena est exigua, in comparatione illius. Pretiosior quoque est externis quibuslibet corporibus bonis: Super salutem dilexi illam. Quamobrem propter bona vitæ æternæ flocci pendere debemus salutem & vitam corporalem. Itaque denarius diurnus nobis Christo promissus est bonum inestimabile: unde altius debet & super divitias, & super salutem, & super omnia, quæ sunt extra Deum.

X.

Denarius diurnus Charitate acquirendus.

S. Greg.

Nazianz.

Hoc bonum solo voluntatis pretio tibi emendum proponitur: da Charitatem, & habebis illud: Magnus thesaurus non nisi Charitatis auro comparatur, da Charitatem & obtinebis illum. Gloria igitur comparatur Charitati.

Charitas comparatur prima Gratia; quæ datur gratis
 sine pretio (*Emite absque argento*) at non sine pretio *Isa. 55.*
Quæquis Christi. Neque enim pretium quæstis à nobis, S. Ambrosius.
pro nobis pretium Sanguinis sui solvit.

PARADISUS,

Cæna magna.

XI.

Cæna magna & lautissima.

Homò quidam fecit cœnam magnam. Et dicitur *Luc. 14.*
 Magna ob triplicem rationem. Primò, propter
 invitantes, qui sunt Pater, Filius & Spiritus Sanctus.
 Secundo, propter invitatos: *Vidi turbam magnam. Apoc. c. 21.*
nam dinumerare nemo poterat. Tertio, propter eos,
 qui intervniunt & ministrant: *Millia millium ministra. Dan. 7.*
et decies millies centena millia assistebant ei.
 propter beatus ille, ac terque quaterque beatus, qui
 invitatus fuerit ad hanc cœnam magnam: *Beati, qui ad*
cœnam nuptiarum Agni vocati sunt.

XII.

*Cæna magna, propter magnitudinem
 mensæ, cibi, & potus.*

Primò, ratione mensæ: *Mensa proposita Sanctis Gloria Bedæ:*
caelestis vita. Secundo, ratione cibi: *Cibus unus, Hugo:*
Unum est, unum alimentum: noli contemnere, non
 enim

Et timidus revertatur exclusus ab hac convivio.
 Quia propter est cœna paucorum : Multi sunt vocati, *Matth. 22.*
 pauci vero electi, ut hac cœnâ fruantur.

PARADISUS,

Thesaurus absconditus.

XVI.

Thesaurus absconditus in agris.

Matth. 23.

Quia Christus, objectum nostrum beatificum, cum sit Deus & Homo, habet thesaurum Divinitatis in agro Humanitatis : & quemadmodum ad possidendum thesaurum absconditum in agro, necessarium est habere agrum, quo mediante deinde devenitur ad thesaurum agri ; ita mediante Humanitate venit ad Divinitatem Christi : & ut conformemur nos Divinitati, primò nos conformemur Humanitati, necesse est. O fertilissime ac fecundissime ager sacrosanctæ carnis Christi, qui magnum nobis beatæ Gloriæ promeruisti thesaurum in gaudio Divinitatis ! Immensas referant gratias Spiritus beati, omneque cor se aget, te adorer.

XVII.

Thesaurus absconditus, invisibilis.

Thesaurus invisus. Et hæc quoque proprietas competit Christo in paradiso : quia tamen videatur, non tamen comprehenditur. Unde dicitur de Deo : *Posuit latibulum suum* : abscondit se in invisibilitate incomprehensibilitate sua, veluti in latebris : *Ezech. 20.*
Psal. 17.
Bellar.

H 2

18

in invisibilitate respectu nostri, & in incomprehensibilitate comparatione Beatorum: & solum est thesaurus sibi ipsi planè apertus & manifestus: quia seipsum solum cognoscit, quantum cognoscibilis est, cognitio perfectissima & comprehensiva.

XVIII.

Thesaurus absconditus, exaurans possidentem.

S. Thomas. *Thesaurus est bonum inestimabile, quod saturat possidentem.* Et talis est conditio summi Boni, quod possident in cælo: satiat enim adæquate, & quietat omnem eorum appetitum & desiderium. Quietat scilicet intellectum in cognitione clarâ primæ veritatis: & satiat affectum in amore & fruitione summæ bonitatis: & satiat memoriam in perfecta possessione infinitæ æternitatis.

XIX.

Thesaurus absconditus, bonum intelligibile.

Quia est absconditus oculo sensus & carnis, propter, sicut in cælo non firmureo, nisi secundum partem superiorem animæ, quæ est intellectus, non habet voluptas; ita nec in hac vita eundem acquiritur, nisi in fragante Gratiâ, ac Fidei, Spei, & Charitatis exercitiis. Et illi sunt veri comprehensores in cælo, qui fuerunt veri Viatores & adoratores in terrâ: *Adorantes in spiritu & veritate.*

Ioan. c. 4.

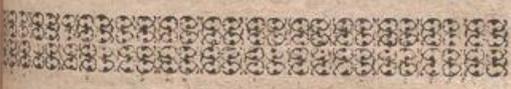
XX.

Thesaurus absconditus, in ignominia Crucis.

Ibi absconditus vultus ejus. Summus hic & altissimus cæcis.

Isa. 53.

... terminus Divini Amoris & Charitatis, commu-
... thronum Gloriz eum patibulo crucis, abscondere
... tatem sub umbra nostrae infirmitatis. Erat in
... sua Deus, & speciosissimus, & innocentissimus,
... potentissimus: nihilominus putavimus eum quasi
... & percussum à Deo, & humiliatum: at semper, *Isai. l. cit.*
... ubique pulcher erat, ut notat S. Bernardus: *Pulcher*
... majestate, pulcher in infirmitate, pulcher in Cruce, &
... pulcher in luce Gloria.

PARADISUS,

Regnum DEI.

XXI.

Regnum Dei, Regnum beatum.

Quia per gloriam Deus perfectè regnat in Beatis to-
... li dominio in pacificâ & quietâ possessione. Quam-
... borem Regnum Dei in cœlis est monarchicum, quia
... nec regnat Diabolus, nec peccatum, neque caro;
... sed solus Deus, qui est omnia in omnibus. O felicitissimum S. Apost.
... regnum! locus pacis & quietis, locus securitatis, locus ex-
... citationis, admirationis & stuporis. *Adveniat, Domine, S. Bern.*
... Regnum tuum, & non veniat solum, te rogo, sed subito *serm. 33. in*
... *adveniat, & advolet: Obsecro, Domine, adveniat Cant.*
... *advolet Regnum tuum, ait D. Augustinus. Quia S. Aug lib.*
... propter renuncio, & detestor quodcunque aliud de specul.
... regnum: Posside nos, & regna super nos, nunc *c. 3.*
... per Gratiam, & postea per *S. Bern.*
... Gloriam.

H 3

XXI.

Regnum Dei, Regnum Amoris.

S. Aug. lib. 83. qq. q. 69 Duo habet regna Deus: *Regnum Potestatis & Charitatis.* Primo regno comprehenduntur omnes boni & mali, & beati & damnati, quia de omnibus juxta arbitrium suum disponere potest; ad secundum regno annumerantur & inscribuntur soli boni, & prædestinati, & animæ beatæ in cælis existunt, quia voluntariè & per Charitatem se subiciunt Deo. *Supplicabis Deo,* quatenus te primo regno scriptum ad secundum quoque admittere dignetur ad Regnum Charitatis & Amoris, quod hæc & choatur in terrâ, & lumine Gloriæ tecum in cælo.

Regnum Dei, Regnum Regum.

Quia omnes, quotquot beato illo comprehenduntur regno, regio sunt coronati diademate: Nihil perpetuâ caput amplectente coronâ. *Quantum ad Christum D. N. non Rex duntaxat, sed Rex & Sacerdos.* *Fecisti nos Deo nostro Regnum & Sacerdotes.* Et hac potiuntur dignitate propter perfectam voluntatem unionem inter se & cum Deo. *Singuli perfecti Reges: quia, quod singuli volunt, & omnes simul cum Deo unus Rex, & quasi unus homo: quia omnes unum volunt, & quod unus volunt, erit.*

XXIV.

Regnum Dei Regnum sine fine.

Regnum eius in secula saeculorum: & Regni eius non Tob. 13. in fine. Enimvero Regnum est, quod sub dominio Symb. protectione Dei degit, & nulla est vis creata, quae verus illud praevalcat; aut ei resistat. Quae de Regno Sanctorum dicitur: Erit coronagloria Isa. 62. in manu Domini, sub tutela & protectione Domini: S. Thom. & propterea Regnum stabile & securum est nullis insultibus, assulibus & proditiombus expositum, Regnum aeternum & perpetuum. Regnum omnium saeculorum.

XXV.

Regnum Dei, Regnum universale.

Quia Sancti & Beati in caelo regnant in seipsis, in Deo, & in creaturis. In seipsis, propter perfectum S. Ansel. dominium suarum passionum: in Deo, quia sunt quasi omnipotentes in voluntate sua: & in creaturis, quia sunt superiores iis, & nulli subiecti. Quapropter Apoc. 6. 5. merito dicunt: Fecisti nos Deo nostro regnum: constituiti nos Reges, quia regamus in Deo, & regnabimus super terram. Regabimus primo, in terra propriae carnis: secundo, in terra vivificationis, totiusque Universalis.

H 4 PARA.

PARADISUS

Vita aeterna.

XXVI.

*Vita aeterna, Vita, & visio Dei
aeterni.*

S. Th. cons. Gen. lib. 3. c. 61. **V**ita consistit in actione: ergo vita intellectiva, est vita animae nostrae, consistit in intellectu & visione intellectus: ergo proprium vivere animae est intelligere, & videre: quia anima beata intelligit & videt Deum aeternum & vitam aeternam. Praesens actio definitur & denominatur ab objecto: ac propterea, quemadmodum cognitio alicujus Angelici est Angelica; ita cognitio & visio Dei vocatur Divina aeterna.

XXVII.

*Vita aeterna, suprema in ordine
vita.*

Etenim versatur circa Deum, summum & infinitum bonum, & modo perfectissimo, pura, incommutabilis. Ergo vera vita, erudenda, speranda, & amanda praesenti vitæ, alia non est, nisi vita aeterna, quae superat & exceditque omnem aliam vitam, quia est de natura Dei & participatio ejus. Quemadmodum Deus non vivit nisi cognitione & gaudio sui ipsius vivit; ita anima beata in Deo vivit, videndo Deum, eoque fruendo & gaudento.

XXVIII:

Vita aeterna, inchoata & consummata.

Inchoatur fide, completur & perficitur visione. ^{2. 2. 7. 4.}
 fides definitur à Divo Thoma: *Est virtus, quâ vita* ^{2. 2.}
aeterna in nobis inchoatur. Ergò vivere non secundum
 sensum sed secundum fidem, nimirum, juxta imperium
 & directionem fidei. est vivere beatum, beatitudo quâ-
 dam participata, foelicitas est, non humana & terrena;
 sed suprahumana & caelestis. Si vis ergò securus esse
 de vita aeterna consummata in gloria, procura nunc habe-
 re inchoatam in fide.

XXIX.

*Vita aeterna, in cognitione Divini-
tatis, & Humanitatis
Christi.*

Hac est vita aeterna, ut cognoscant te solum Deum Ioan. 17.
verum, & quem misisti, IESVM Christum. q. d. cognitio
 & fides Dei & Christi est causa, via & medium ad con-
 sequendam vitam aeternam, nempe ad obtinendam
 visionem beatam Dei & Christi. Et sicut tota fides
 nostra reducitur ad hos duos principales articulos Di-
 vinitatis & Humanitatis Christi; ita tota nostra
 Gloria consistit in visione clara Christi, Dei & Ho-
 minis.

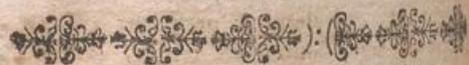
XXX.

Vita aeterna, confinis cum temporali.

Quia anima nostra, juxta S. Thomam, est creata *S. Th. lib. 3.*
in confinio aeternitatis & temporis: quia creata est superior *cont. Gent. 2.*
 aliis substantiis materialibus, & inferior puris spiritua- *c. 61.*
 libus;

H 5

libus : ergò in quantum agit cum illis , vivit vita temporalis ; ast in quantum conversatur cum his , vivit vita æterna : ergò vita æterna & temporalis sunt divini-
cinæ & confines : & anima , utpote inter utramque medians , debet spernere temporalem , & aggredi-
gredi que vitam æternam.

PARADISUS,

Lignum Vitæ,

XXXI.

*Lignum vitæ plantatum iuxta ripam
fluminis.*

Apo. 6. 22. **EX** utraque parte fluminis lignum vitæ. *Quod*
litteram intelligi potest de veris arboribus ter-
libus , sed cœlestibus , quales innumerabiles erant
utraq; parte fluminis , majorique interserviunt voluptati
gaudio & gloriæ beatorum corporum. Et si in pa-
Gen. 2. 2. *diso* terrestri erat omne lignum pulchrum visu , &
vescendum suave ; quancò magis id verificari debet in
paradiso cœlesti ?

XXXII.

*Lignum vitæ cum fructibus
vitæ.*

Apo. 22. *Reddens fructum suum.* Non aderunt duntaxat in pa-
radiso arbores materiales & naturales ; verum etiam
fructifera , quæ suavissimos dulcissimosque profert
fructus , ac mirum in modum recreabunt & colere vitæ.

de sapore gustum ipsius Beati, semota tamen comestionis imperfectione, veluti supra cum S. Thoma innotuit. Nonnullos horum fructuum vidit Sanctus Theophilus, quos ei transmiserat S. Dorothea, & ibi sprevit Mundum, seque convertit ad fidem, ac gloriosus evasit Martyr.

XXXIII.

Lignum vitæ cum frondibus vitæ.

Et folia ejus in sanitatem gentium. Arbores cœlestis *Apoc. 12.* paradisi frondibus seu foliis simul & fructibus onustæ erunt, & omnes in maxima prædicatione virtute. Et folia sua ad sanitatem gentium: etenim sola arborum harum folia ejus erunt efficaciam & sufficientiam, ut nos ab omni malo liberare, perfectamque salutem nobis donare possint: siquidem minimum vitæ beatæ bonum majus est quocunque vitæ præsentis bono. Jam verò si unicum solum arborum istarum folium tantipretij est, quous pretij non erunt flores & fructus?

XXXIV.

Lignum vitæ, lignum incorruptibile.

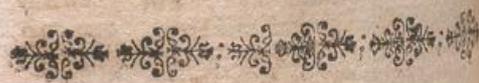
Non defluet folium ex eo, & non deficiet fructus ejus. *Ezech. 4. 57*
Semper beatæ illæ plantæ conservabuntur in sua virtute & vigore, cum maturitate fructuum & cum virore foliorum. Et dicitur folium in numero singulari, quia nihil unquam Beato deficiet, sive spirituales, sive corporales ejus spectes Beatitudinem. Et per hoc distinguitur futura vita à præsentis: hujus namque symbolum est: *Deficiet: illius verò: Non deficiet.* Palatia, Civitates, Regna & Monarchiæ hujus Mundi *Deficient*, alterius Mundi *Non deficiet.*

XXXV.

Lignum vite cum duodecim fructibus.

Afferens fructus duodecim. Hæc arbor in sententia
 stico & spiritali significat Christum, beatificandi
 eorum objectum : & duodecim fructus significat
 duodecim dona & perfectiones, quas eis commu-
 car. Primus fructus est lumen gloriæ : ultimus
 pax, quæ est quietatio consummata Beatorum in Deo.
 Septem alij sequentes sunt tres dotes animæ & quatuor
 dotes corporis : tres ultimi sunt primò visio Human-
 itatis Christi, ejusque sanctissimæ Matris : secundo
 Beatorum societas ; tertio visio loci materialis parati
 cum Mundo renovato.

S. Thom.

PARADISUS,

Centrum nostri cordis.

XXXVI.

*Centrum nostri cordis, in statu
 beato.*

A Nima ab immenso Divinæ pulchritudinis
 asorpta pelago, totaque vastissimæ infinitæque
 Divini luminis immerfa abyssu, cogitationumque
 scopum, actionumque finem alium habere nequit,
 quam puram gloriæ & solum beneplacitum Dei.
 Etenim Beatus videndo Deum simul iudicat Deum
 esse summum bonum, & ultimam finem : unde pl-

Deo, tanquam summo Bono consecrat cor in amore,
& tanquam ultimo fini dedicat manum in opera-
tionibus;

XXXVII.

*Centrum nostri cordis, in statu via-
torum.*

Idem Deus, summum bonum & ultimus finis, qui est
objectum Gloriæ comparatione Beatorum, est obje-
ctum Fidei respectu nostri. Ergo quemadmodum
Beatus amat Deum, ut summum bonum, operaturque
propter Deum ut ultimum finem; ita & nos. Unde
Deus erit centrum cordis humani & in patria, & in via:
& in claritate Gloriæ, & in obscuritate Fidei: & si amor
insequitur bonum, considera, an sit majus aliquod bo-
num infinito & summo Bono.

XXXVIII.

*Centrum nostri cordis, in Cruce & tri-
bulationibus.*

Præterquam quod amemus Deum, ac propter eum
operemur, debemus quoque pati & qualvis sustinere
penas propter Deum nostrum: in quo sanctam
quandam invidiam certo quodam modo attribuimus
beatis animabus in cælo existentibus. Idque, secun-
dum Originem, ultimam adhibet manum nostræ per-
fectioni, quando non operando duntaxat, verum
etiam patièdo Deo damus gloriam: *Anima sancta
plena est gloria Dei, cum omne, quod agit & patitur,
refert ad gloriam Dei.* Cum quo anima ad perfectam
concedit imitationem Dei sui, qui, præterquam quod
pro nobis operatus fuerit, *factus est obediens
usque ad mortem, mortem autem
Crucis.*

XXXIX.

Centrum nostri cordis, in firmitate & stabilitate status.

Quemadmodum lapis centro suo inhaeret immobilitate, quia in ultimo motus sui termino constitutus: ita anima immobilis efficitur in Deo, quia in Deo omnium desideriorum suorum habet finem. Hec dicebat D. Augustinus: *Cor humanum in desiderio aternitatis non fixum, & Deo non iunxum, habere esse non potest.* Quapropter, subdit S. Bernardus: *In uno aternitatis desiderio immobiliter quiescens, semoveamusque à nobis quodeunque aliud desiderium.*

S. Aug.
S. Bern.

XL.

Centrum nostri cordis propter perfectam unionem cum Deo.

Deus in gloria propriè Beati centrum est. Est enim verò sicut res quaedam gravis, à centro separata non est *in centro*, sed *ad centrum*: & tunc in centro esse dicitur, quando perfecta & immediata coniungitur unione: ita anima, quamdiu profectè agit vitam, propriè est *ad Deum*, quia est in itinere tendendi ad Deum medio desiderij motu: at in futura vita, cum cesset expleaturque quodeunque desiderium, sicut non erit amplius in via: ita erit *in termino*, & in proprio centro Summi Boni.

PARADISUS,

Patria nostra.

XL I.

*Patria nostra, quam inhabitat Pater
noster.*

Si in cælo habemus nostrum Patrem, qui est Deus, in cælo quoque erit nostra Patria. Et hunc in finem, ut notat Theodoretus, dicitur in oratione Dominica (*Qui es in cælis*) ut ostendat tibi Patriam tuam, *Et domum paternam.*

XL II.

Patria nostra terminus dolorum.

Ibi abstergantur lachrymæ, quas in exilio presentis vite profundunt protoparentis Adæ filij. *Qui gemit hic S. Aug. in peregrinus, ibi gaudebit civis. O beata Patria, beata Psal. civitas! O beatæ lachrymæ!*

XL III.

Patria nostra, amoris nostri receptaculum.

De Patria terrena loquebantur Gentiles, quandò dicebant: *Commune Patria solum charum, jucundum ac Cice. lib. de delectabile.* Jure profectò longè æquiori id affirmandum est de Patria cælesti: *Cælestis Patria solum charum, jucundum, delectabile:* adeo ut sola illius boni memoria cunctorum terrenorum bonorum sitim prorsus extinguat.

XL IV.

*Patria nostra, refrigerium & fortitudo
adversitatibus.*

S. Greg. t. 4
Ep. 25.

Serius nobis cavendum est, exhortatur nos D. Gregorius, ne conqueramur, expostulemus, & murmuramus de Deo, quando nos inveniunt tribulationes & adversitates, ne cum amissione rerum temporaria jacturam quoque patiatur & anima: *Hortamur mens onere tribulationis oppressa contra Deum non murmures: ne post amissionem rerum etiam anima sequatur dispendia.* Et hanc fortitudinem acquirimus, quotiescunque recordamur, quod hic non habemus Patriam permanentem, sed futuram inquirimus.

Patria nostra, spei nostra anchora.

Quemadmodum materialis anchora in mare pro-
jecta firmam & à periculis securam efficit navim,
eundem modum anchora spiritualis spei nostræ
cælo collocata immobilem reddit animam, ac re-
sistet, & in pericula tempestatesque vitæ hujus præ-
servat. Quapropter hac spe animati, *erigite animas.*
*Tribulatio vires non opprimat: adversa sæculi pavore
superet: Et pompam Mundi mens secunda despiciat
desiderium cæli verum Mundi pariter
contempnam.*

PARADISUS,

Gloriosa memoria vitæ Christi.

XLVI.

*Gloriosa memoria vitæ Christi in bea-
tifica Divina Essentia
visione.*

QUIA, juxta dictum D. Augustini, cuncta fidei
nostræ mysteria, *qua hic credimus, ibi videbimus.* S. Tho. 1. p.
primò, quia visio succedit fidei: ergò totum id, quod q. 1. a. 2.
de creditur, à Beato videri debet visione beata in S. Aug. lib.
Verbo. Secundo, quia visio beata est actus quidam 20. de civ.
beatificus perfectissimus: ergò planè beatificativus & c. 21.
completivus omnium desideriorum ad proprium ipsius Suarez.
beati statum spectantium, veluti est actus ille, quo videt Recup. p. p.
nostræ Redemptionis mysteria. lib. 6. q. 33.

XLVII.

*Gloriosa memoria vitæ Christi, non
solum in genere, sed etiam
in specie.*

Et enim Beatus videt in Verbo mysterium Nativitatis
Christi cum omnibus ejus circumstantiis. Videt in
Essentia Divina stabulum Bethlehemicum, præsepe,
divinum puerulum pannis vilioribus involutum, san-
ctissimam Virginem, & S. Joseph assistentes, adoran-
tes, contemplantes admirantesque puerum J E S U M:
I
videt

videt reliquas omnes circumstantias ab Evangelio
latis, & alias quoque non scriptas. Et hoc idem
dum est de Circumcisione; cæterisque vitæ Christi
mysteriis.

XLVIII.

*Gloriosa memoria vitæ Christi continuæ
sine interruptione.*

Et, quas de Christo celebramus in terrâ, festivitatem
transeunt cum tempore, & una succedis alteri, & quæ
dammodò una excludit alteram; at Beatitudo cœlestis
per in speculo Divinæ Essentiæ vident easdem Christi
festivitates, & omnes simul, ac sine succellone. Et
deo eas, gaudent. Et sicuti eadem vita beatorum
per permanet & persistit immobilis; ita quoque
perseverant objecta.

XLIX.

*Gloriosa memoria vitæ Christi, illex
incentivum infiniti amoris in
Beatis.*

Sicuti in vitâ præsentî à cognitione Christi
quoque ab ejusdem amore deficiamus. Cogitatione
imperfectâ & obscura fidei penetrare haud possumus
excellentiſſimum illud Incarnationis beneficium, sed
nec obligationem ac debitum, quo Christus nos
illius nos sibi devinxit: neque intelligere ac penetrare
possumus quanto eum amore diligere debeamus. Et
in paradiso Beatus perfecta claraque Dei cognitione
videt excellentiam istius mysticæ, infinitatem beatorum
immensitatem amoris, quem Deus illo nobis exhibet
demonstrat, unde cunctis Gratia viribus coercit
totâque cordis plenitudine tam magnum, tam præ
mium redamat Benefactorem.

L.

*Gloriosa memoria Christi, cum voce laudis,
& exultationis.*

Quia, sicut Beatus in Verbo semper præsentem habet
totam historiam vitæ Christi; ita continuis laudibus
non cessat laudare & celebrare cunctas actiones & egre-
gia facta à Christo patata. Ea, quæ fecit in terris
invisibilis Salvator, aut oculis hominum magnâ ex-
parte non paruerunt, & fuerunt abscondita; aut si
manifestata fuere, debitâ caruere laude. Verùm in cœlis
eorum patebit & evidenter cognoscetur, totumque ob-
jectum erit infinitæ gloriæ & honoris.

PARADISUS,

*Gloriosa memoria Passionis
CHRISTI.*

LI.

*Gloriosa memoria Passionis Christi, in glo-
riosa Dei visione.*

Beatus cuncta quoque mysteria ad Passionem & mor-
talem Salvatoris spectantia cum omnibus eorundem
circumstantiis in Verbo videbit. Videbit Christum
agonizantem, & sudantem sanguinem in horto, confor-
tatum ab Angelo, comprehensum & ligatum à Judæis,
presentatum, examinatumque coram omnibus tribu-
nalibus: eadem visione videbit Christum flagellatum,
I 2 spinis

spinis coronatum, illudum, ut stultum reputatum, ob-
probrio hominum, & gentium opprobrio expositum; vide-
bitur eum deique Cruci suffixum, in eadem mortuum, &
in novo sepulchro depositum,

LII.

*Gloriosa memoria Passionis Christi, in
quinque gloriosissimis vulneribus
Salvatoris.*

Apoe.

Vident Agnum tanquam occisum. Vident sanctissimi
vulnera non in seipsis duntaxat, instar splendidi
Solis reluctantia in Divino illo cælo Humanitatis Co-
sti; sed etiam in verbo eadem visione beata, qua vident
Deum. Quapropter S. Joannes in Apocalypsi vident
faciem Dei, similem colori gemmæ Jaspidis, *secundum*
aspectui lapidis Jaspidis & Sardinis, primus lapis coloris
loris viridis & transparentis: secundus est coloris rubri
ut nobis significaretur, quod in visione Dei non solum
transparens Divinitas; sed etiam sanguinea Christi ru-
nera videantur.

*Apoe. 4.
Richard.
de S. Vis.*

LIII.

*Gloriosa memoria Passionis Christi,
in sanctissimo Altaris Sacra-
mento.*

Eadem visione beata vident quoque Sancti in Verbo
sacrosanctum Eucharistiæ mysterium, idque non solum
templantur duntaxat, tanquam cibum vite, & veluti
pignus Divini amoris; verum etiam ut memoriam
Passionis Christi, & ut sacrificium incruentum repæ-
sentans cruentum Crucis sacrificium, sub speciebus pa-
nis & vini. Et in hoc mysterio, veluti ultimo Divini
liberalitatis termino, & tanquam ultimo effectu ardentis-
sime charitatis Dei, mirum Amoris Divini perferuntur

necessum, & juxta mensuram amoris exultant in abyssis
quædam voluptatis & lætitiæ.

LIV.

*Gloriosa memoria Passionis Christi,
& compassionis sanctissimæ
Matris.*

Quemadmodum Beati in Verbo conspiciunt totam
dolorosissimæ Passionis Christi seriem & historiam;
ita quoque contemplantur totum progressum com-
passionis Matris ejus. Intuentur eam, ut perambu-
lantem urbem Hierosolymitanam, & undique per-
quirentem suum Filium, quem tum ad mortem conduci
optime noverat: ut pedi Crucis affantem, & immenso
dolorum immersam pelago: ut sinu suo excipientem
unicum suum perdilectum Filium de cruce jam jam de-
positum: denique ut spectatricem sepulturæ & sepul-
chri Christi, in quo & ipsa spiritum pariter & cor suum
sepeliebat.

LV.

*Gloriosa memoria Passionis Christi, in
canto Angelorum.*

Sancti Angeli memoria recolunt cuncta mysteria
vite & mortis Christi, & in particulari pro beneficio
Passionis summas Salvatori nostro referunt gratias:
unde dicunt: *Tibi, Christe, sit benedictio in Incarna- S. Bonav.
tione, claritas in Nativitate, sapientia in Predicatione,
gratiarum actio in Passione, honor in Resurrectione,
virtus in Ascensione, fortitudo in Iudicij
consummatione.*

PARADISUS,

Gloriosa memoria Sanctorum.

LVI.

*Gloriosa memoria Sanctorum, in operibus
in vita peractis.*

Quilibet Beatorum videt in Divina Essentia vitam suam seriem cum omnibus operibus suis memoriam. Quia sicuti annalibus presentis vite ergo ac illustria hominum mundanorum inscribuntur ita ad perpetuam Sanctorum gloriam & consuetudinem in annalibus eternitatis & libro vite, puta, in Divina Essentia cunctae annotantur actiones illius operationesque heroicae vitae aeternae dignae, quas habuerunt cum viverent in terris, operati sunt. Tunc verificatur illud Christi dictum: *Capillus de capite vestrum peribit*, nimirum: nullum opus bonum, etiam minimum a Beatis patratum in futura vita tradetur oblitum in conspectu Dei.

LVII.

*Gloriosa memoria Sanctorum, in eorum
Passionibus & Martyriis.*

Sancti vident quoque in verbo rotundum, quod pro Christo perpessi fuere: cuncta tormenta, penas, probris, modum mortis, & instrumenta passionum suarum. *S. Bern. de eorumque incuita incredibili adimplentur voluntate & gaudio. Si in hac vita sancti Martyres terrarum...*

vident, & feriuntur & gaudent, occiduntur & trium- *S. Thom.*
phunt: quid non facient in futura vita? Si aded gaudent
tempore belli, quid fiet tempore victoria? Denique
gaudebunt per totam æternitatem *se in obsequium Christi S. Aug.*
occises esse & pro defensione Fidei. *S. Bern.*

LVIII.

*Gloriosa memoria Sanctorum, in penitentiis
& aspera vita Confessorum.*

In eodem libro Divinæ Essentiæ legunt omnes mor-
tificationes pro Christo perpassas, cunctosque fructus
in arbore Crucis collectos: ut sunt disciplina, je-
junia, cilicia, orationes, cunctique actus virtuosi
humilitatis, patientiæ, charitatis, aliarumque vir-
tutum. Non videntur in Divino illo libro consolatio-
nes & pompæ mundanæ, aded in hac vita desideratæ;
hæ namque remanent in terra, non ascendent, neque
attingent cælum. Quapropter, anima mea, la-
bora æternitati, ea satage acquirere & perficere
opera, quæ non transeunt cum tempore; sed ad
nam gloriam & consolationem durant per totam
æternitatem.

LIX.

*Gloriosa memoria Sanctorum, in periculis
vitæ huius præteritis.*

Sancti gaudebunt quoque videndo, à quot quantis-
que peccatorum occasionibus liberavit eos Dominus,
à quantis Mundi fraudibus & dolis, à quot quantisque
suggestionibus Diaboli, à quot quantisque carnis alio-
rumque inimicorum illecebris. Præsertim verò gau-
debunt se evasisse victores virtutis Sanguine Christi
acquistæ: siquidem totum victoriæ suæ meritum
attribuent meritis Passionis Mortisque Salvatoris.

Apoç.

Unde non cessabunt alta voce cantare: *Dominus est salus
à Deo salus: tota Salus nostra, omne nostrum bonum,
cunctæque nostræ victoriæ sunt & proveniunt à Deo,
cui gloria in sæcula sæculorum.*

LX.

*Gloriosa memoria Sanctorum, in patrocinio
præcelsæ Matris Dei.*

Vident Sancti in cælo eadem visione beata dispo-
sitionem Divinæ Providentiæ, quod, nimirum, sanctis-
sima Virgine Deipara mediante & suffragante Deum
complacuerit exequi salutis nostræ negotium, ipsa
potentissimam hanc totius Universi Regnam & Im-
peratricem nobis designavit in Dominam, Adoranda-
catam & Matrem nostram: ac perpetuo exultant
gaudio & jubilo videntes effectum potentissimi
hujus patrocinij: quia per Mariam, & in illa
salvi sunt & beati in æternum, & perpetuas Alaba-
stro referunt gratias, qui omnia nos habere voluit per
Mariam.

S. Bern.

PARADISUS,

Suspirium animæ.

LXI.

*Suspirium animæ ab exilio terræ huius ad
Patriam cælestem.*

S. Aug. apud
Blos.

Quid facimus? Eja suspiremus, exhortatur nos
S. Augustinus, & de suspirio gemamus, suspirium
cælestem.

cordis jungamus lachrymas oculorum: *Exastuat anima nostra beate illius visionis & sancte pacis desiderio.* Et si cor nostrum, ut docet Salvator noster, non nisi in cœlo collocandum est; ibidem quoque cuncta nostra suspiria & desideria terminanda sunt.

LXII.

*Suspirium anime, inter cœlum & terram
suspensa.*

Elevavit me spiritus inter cœlum & terram, Quia, ut Ezech. exponit D. Gregorius, ima relinquit, & ad superna S. Greg. 31. non pervenit. Anima amans Deum est extra Mundum, mor. c. 7. neque etiam in cœlo existit, nisi affectu duntaxat, ut ait Apostolus, Conversatio nostra in cœlis est: quia in S. Greg. Terra per carnem, per desiderium & affectum in cœlis convulsamur.

LXIII.

*Suspirium anime ad increatum
bonum.*

Quia tædio eam afficit totum, quod creatum est. S. Maria Creatorem quæro, dicebat sancta illa peccatrix, & Christi Magd. amore capta, & ideo fastidio est mihi omnis creatura. Orig. In illo solo cunctam reperio pacem & quietem: in hac semper tribulationes invenio & fastidium. Creatorem quæro, finem creationis meæ, terminum desideriorum meorum, cordis mei centrum, in quo solo pacem reperio & quietem æternam.

LXIV.

*Suspirium anime effectus Divini
Spiritus.*

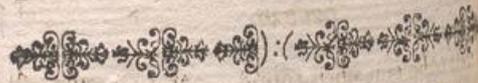
Quia, ut bene ait S. Gregorius, vis superna sursum
I S nos

nos trahit, cum nostra mens se per custodiam colligit
& ab affectibus carnis recedit. Quod optime expe-
riebatur S. Monica, S. Augustini Mater, quæ laetitia
refecta, veluti moræ & longioris vitæ impatiens, ac-
cidentem amoris ignem sedabat his verbis: *Animum
Deum, volumus ad cælum.*

LXV.

*Suspirium anima ad sanctam
Virginem.*

S. Bern. sup. Salve Reg. Ad te suspiramus, gementes & fientes: suspiramus
tem de tam bona Matris absentia, venire ad te, Do-
mina, cupientes. Suspiramus, suspirisque addimus
gemitus & planctus; sumus eamque veluti orbem
a nostra Matre remoti. Quapropter eorum nostrum
collimat desiderium, ut veniamus ad te, O postula
Ma:er, tua fruamur presentia, tuumque sanctissi-
mum nomen laudemus ac deprædicemus in per-
S. Bern. ut sup. petuum: & suspiramus ad te, videre Filium tuum
affectantes.

PARADISUS,

Regium Convivium.

LXVI.

*Regium convivium, in quo Deus ostendit
pompam & magnitudinem suam
omnipotentiam.*

DE Rege Assuero narrat sacra Scriptura, quod fuit
grande convivium eundem Principibus, ut ostendat
omnium

divitias glorie Regni sui, ac magnitudinem atque jactantiam potentia sua. Idem Deus facit in Gloria Sancto-
rum, commonstrat magnitudinem potentia ac bo-
nitatis suae, simulque regium in Gloria instituit
convivium.

LXVII.

*Regium convivium, unicum medium ad
conciendam Paradisi Glo-
riam.*

Est convivium proportionatum magnitudini Dei,
tale instituentis convivium. Est convivium, quod plane
adæquat exatiatque infinitum appetitum Dei. Et, ut
paucis plura complectar, convivium est, quod est Deus
ipsemet. Et hoc idem nostrum erit convivium, quia
nihil minus Deo animam nostram (cujus capacitas in-
finita est) *satiare potest.*

S. Aug.
S. Bern.

LXVIII.

*Regium convivium, omnium deliciarum
plenitudo.*

Quia est convivium pinguium, convivium vindemia, *Isa. 6. 25.*
pinguium medullatorum, vindemia defecata. Et per
pinguia medullata declarantur cibi illius mensæ: &
per vindemiam defecatam denotatur vinum istius
convivij. Animvero sicut in hac vita caro carens
ossibus, animalisque medulla cibus suavissimus est,
& vinum purum à fœcibus expurgatum dulcissimum
potus est: ita consolationes cœlestis mensæ erunt
omnes abundantissimæ, perfectissimæ & purissimæ.
Et contra consolationes, etiam spirituales, vitæ
præsentis semper percipiuntur cum osse
quodam & cum fœce tribu-
lacionis.

LXIX.

*Regium convivium, dignitati convivium
proportionatum.*

S. Aug. 10. 3 Quia quotquot ibi sunt, *Dij sunt.* Quod si quis
de anim. & spir. Christus tantâ sequaces suos insignivit nobilitate, ut
eos Deos, suæque Divinitatis effecerit participes & gratiam;
juxta eorum etiam dignitatem & excellentiam providet ipsis in cælo de magnifico & Divino
convivio. Et hujusmodi est Divinæ Providentiæ ordo, ut, qui in terris dignus fuit convivio Gratiæ
in cælo quoque mereatur assistere & interesse convivio
Gloriæ.

*Regium convivium, unum, &
diversum.*

Quia omnes eodem vescuntur cibo, at non eodem
eodem modo. Et quemadmodum inter Beatos tan-
tæ ac diversi dantur gradus luminis Gloriæ, variæ Charitatis
merita, diversæ visiones: ita ex eodem cibo
varios diversosque percipiunt saporibus, unus plus
minusve altero, prout majori aut minori repleti sunt
sancto amore; ast omnes, quotquot Divinæ assistunt
mensæ, satiantur, omnes sunt fœlices, omnes replentur
summo gaudio, summâ voluptate: & nullus ambigit
desiderat alterius bonum; sed socij quilibet gratulatur

*S. Aug.
loc. cit.*

Gloria, tanquàm propriâ, adeò, ut, *quis socij
habebit quilibet, tot gaudia quoque
adepturus sit.*

PARADISUS,

Summum in ordine.

LXXI.

Summum in ordine huius Vniuersi.

In distributione naturarum, ait S. Augustinus, datur S. Aug. summum, medium, & infimum. Summum est ipsa Beatitas, seu Gloria & Beatitudo nostra: medium est anima: infimum sunt creaturæ corporeæ ipsâ anima inferiores. Hac igitur rerum distributione supposita, concludit D. Augustinus: *Anima inclinatione ad infimum; miserè: conversione ad summum; beatè vivit: anima affectu ad creaturas conversa, miseram & infœlicem: unita Deo, scœlicem, ac terque quaterque beatam ducit vitam. Et hoc est totum, quod agere iubemur, monemur & accendimur.* Hoc ipsum Deus nobis mandat & præcipit, ad hoc Deus nos hortatur & accendit, ut, nimirum, affectum nostrum sequestremus à terra, & eundem totum colloquemus in cœlo.

LXXII.

Summum in ordine Amoris.

Charitas ordinata haudquaquam infimo contenta est, neque persistit in medio; sed tendit ad summum, & ad summum bonum, quod est Paradisi gloria, ibidemque quiescit. Ratio est, quia Charitas non spectat quoddamque bonum, sed increatum & infinitum: & est sanctus quidam affectus animæ à Deo datus ad amandum ipsum Deum,

Deum. Ergò Gloria, quam speramus, est summum in ordine amoris, & s. pra omnia bona amari debet summo & infinito.

LXXIII.

Summum in ordine beneficiorum.

Quia quatuor inter beneficia principalia per Christum nobis praestita, quae recensentur a Divo Thoma hoc beneficium Gloriz est omnium maximum, quod reliqua omnia supponit & includit. Primum, quia in Incarnatione se dedit in nostrum fratrem: *Incarnatus dedit socium.* Secundum, in nostrum cibum invenit in Sacramento Altaris: *Convalescens in cibum.* Tertium, in Passione dedit se in precium nostrum: *Moriens in pretium.* Ultimum, in Gloria nobis dedit in praemium: *Se regnans dat in praemium.*

LXXIV.

Summum in ordine pretij & estimativis.

Quia pro comparanda vita aeterna debemus comparare omnia, & maxime nos ipsos. *Tanti valet, quantum dedit seipsum & habebis illam.* Est gemma, seu margarita, opinione D. Bernardi, quae unico solo decario nummo comparatur; at hic est nummus proprii voluntatis: *Emitur nummo propria voluntati.* Quia obrem exiguo vitae hujus spatio propria voluntas privare satage, ut hunc nummum in praesenti voto positum deinde recipere, ac voluntatem tuam legem exequi valeas in Gloria.

s. Bern.

LXXV.

Summum in ordine Beatitudinum.

Inter omnes beatitudines, quae considerari possunt

LXXVII.

Contritio cum iubilo ex presenti innocentia orta.

Beatus non privatam duntaxat & liberum se confitetur ab omni peccato; verum etiam ab omni illius legi & vestigio. Ars medica, ait D. Chrysostomus, potest curare vulnus; at facere nequit, quin remaneat cicatrix. Medicina licet innumeris admittatur modis, cicatricem e medio auferre non potest. At virtus & Gratia longè major est & potentior: siquidem hanc culpam expungit, & præterea remouet cicatricem. Nullam reliquam facit cicatricem, nullam vestigium sinit remanere.

LXXVIII.

Contritio cum iubilo propter actam penitentiam.

Funes quoque peccatorum in Prædestinatis & Beatis convertuntur in torques, monilia & coronas. *Psal. 15. Funes ceciderunt mihi in præclaris: omnia cooperantur in bonum, etiam peccata.* Hæc est, ut notat D. Augustinus, Electorum felicitas; quod omnia peccata convertantur in bonum, quia ex casu hinc meliores, cautiores, & feruentiores resurgunt. Verum huius namque abusus conferet eis maiorem damnationis causam.

LXXIX.

Contritio cum iubilo ob remissionem peccatorum.

Beatus respicit peccata non commissa duntaxat, sed & remissa: primo, ut per Gratiam sublata; secundo,

ut delecta Christi sanguine : tertio, ut trophæa triumphali Crucis Christi subvecta curru. Et hæc causa lætitiæ, qua perfunditur Beatus : quia, occasione peccatorum suorum, videt glorificatam potentiam Sanguinis Christi, magnificatam charitatem DEI, ejusdemque exaltatam misericordiam. Unde cum infinito & sempiterno jubilo laudat semper, & infinitam Dei decantat misericordiam : *Confitemini Domino, quoniam* *Psal. 135.*
in æternum misericordia ejus. Sit benedicta semper, & laudata infinita Dei misericordia, quæ me à tot tantisque eripuit peccatis, ac triumphare fecit de Dæmone, morte & Inferno.

LXXX.

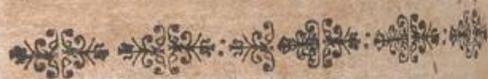
Contritio cum iubilo sine planctu amaritudine.

In hoc Mundo fuit contritio cum planctu : Beati qui lugent peccata sua in vita, quoniam ipsi consolantur post mortem in urbe viventium. At in vita futura erit contritio cum jubilo : & juxta mensuram doloris erit mensura gaudij. Contritio habet duas partes, seu duos filios : dolorem & gaudium. Primo-genitus doloris suscipiendus est, priusquàm suscipiatur secundogenitus gaudij : & quicumque recusaverit primum, non erit dignus secundo. *Per ignem & aquam transeamus, necesse est, puta, per ignem amoris, & per aquam lachrymarum & doloris ; ut inveniamus refrigerium,*
 ac æterno sumus digni jubilo.

K

PARA

PARADISUS,

Gloriosum Cœlisma.

LXXXI.

*Gloriosum cœlisma cœlestium
cantorum.*

Dan. 7.

Cuncti se invicem invitant ad laudem DEI: Christus ut homo incipit, & reliqui prosequuntur: *Laudetur DEVS in sceptro Divinitatis suæ: in dabilis, & gloriosus, & superexaltatus in saecula. Laudetur DEVS in Majestate Trinitatis suæ: laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in saecula. Laudetur DEVS in potentia suâ, laudetur in sapientia, laudetur in bonitate.* Et hanc continuant laudes per omnes DEI perfectiones tam intrinsecas, quam extrinsecas.

LXXXII.

Gloriosum cœlisma fortium Architarum.

Excitant quoque animantque se invicem ad victoriam contra hostes & inimicos suos. Siquidem cœlestis Divinae Providentiæ hic est, ut, si Beati in terris fuerint *Cœlisma pugnantium*: in cœlo deinde sint *Cœlisma cantantium*. Bellum est via ad pacem: non triumphabis, nisi primò legitimè decertaveris: neque in Capitolio cœlesti decantare poteris victorias.

hisi primò in terrâ tuos expugnaueris inimicos. Si Christum habere ambias ut caput triumphî Gloriæ in cælo, suscipe eum quoque in terrâ ut Caput in patibus lo Crucis.

LXXXIII.

Gloriosum celestina in gloria Vniuersi.

In templo ejus omnes dicent gloriam. Primò in templo Cæli, quia cælestes illi Spiritus ad hunc finem sunt creati: *Populum istum creavi mihi, laudem Isa. c. 21. meam narrabit.* Secundò in templo Mundi, cunctæ namque creaturæ sine loquelâ manifestant attributa & perfectiones DEI. Tertiò, in microcosmo, puta, in homine, in quo corpus, & anima, & potentia ipsius animæ, & sensus corporis, cunctaque corporis membra gloriam & honorem Deo & semper, & ubique dare tenentur. Enimverò, ut rectè Sapiens quidam dicebat: *Sapienti nullus non festus dies.* Cunctos dies sanctificare debemus, ut potè, qui omnes Deo sunt dedicati & consecrati. Psal. 28. Diog.

LXXXIV.

Gloriosum celestina, pax & quies animarum beatarum.

In quamcunque orbis partem declinet cor humanum, vertat se, quocunque desideret: semper in quietum remanebit, donec attingat beatum illum finem Gloriæ DEI, propter quem creatum est: quemadmodum magnes semper movetur & fluctuat, donec se directè obvertat septentrionis centro immobili & fixo. O centrum beatum & beatificum animæ nostræ, laus & Gloria Dei! Hebræi, postquàm aliquot versiculos cantauerant in templo, solebant semper repetere hæc verba: *Gloria, gloria,* ut nobis significarent, quod

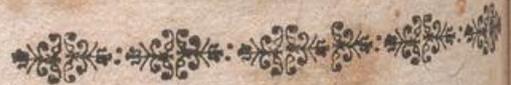
quod hoc est omnis homo, gloria Dei & omnia hæc
mea. Gloria Dei est gloria mea, & omne bonum
meum.

LXXXV.

*Gloriosum celestium in sacro consistorio
Divinarum Personarum.*

Hæc est prima, laus Dei, mensura, & norma aliarum
laudum: est laus per essentiam, laus infinita, lau-
perennis, laus adæquata ei, qui laudat, & qui laudatur,
veluti adæquatus est amor, & adæquatum gaudium.
Hæc laude ante omnem creaturam & ab æterni Patris
laudat Filium, & Filius Patrem, & Pater & Filius Spi-
ritum sanctum, & Spiritus sanctus Patrem & Filium.
De hac gloriâ loquebatur Christus, quando dicebat
Pater, clarifica me claritate, quam habui, præsumptum
Mundus fieret, apud te. rogavit nimirum, ut hæc gloria
sibi, non ut Deo duataxat, sed etiam ut homini com-
municaretur.

JOHN. 17.

PARADISUS,

Finis Operationum.

LXXXVI.

*Finis operationum Dei, in creatione
Mundi.*

Placuit Deo ter Opt. Max. sub temporis oram
communicare seipsum extrâ, producendo creaturas
proprie

propter salutem & gloriam prædinatorum, ut in paradiso Creatoris enarrarent ac decantarent gloriam in æternum. Unde hic extitit finis Dei in creatione, ut, nimirum, postquam se communicasset in Naturâ & Gratiâ, ultimò tandem in cœlis communicaret se in Gloriâ.

LXXXVII.

*Finis operationum Dei, in regimine
Mundi.*

Deus Providentia sua conservat & regit vastissimam hanc Mundi machinam regimine non naturali solum, sed etiam morali & supernaturali: proponendo præmia & pœnas, & communicando media supernaturalia Gratiæ, conducendo per ea electos suos ad ultimum beatumque Gloriæ finem & terminum.

LXXXVIII.

*Finis operationum, in hominibus, &
in Angelis.*

Juxta commune Sapientum dictum: *Idem est finis operis & operantis.* Finis, exempli gratiâ, domus est habitatio: eadem namque est finis Architecti & stru-cturæ seu fabricæ. Ergo si Deus in creatione nostrâ habuit pro fine gloriam nostram, & hanc ordinavit ad laudem & gloriam suam, tanquam ad ultimum finem, idem debet esse finis noster: ut, nimirum, in cunctis nostris actionibus semper inspiciamus ac intendamus ultimum finem vitæ æternæ propter gloriam Dei.

Finis operationum, cum mediis proportionatis.

Intentio finis, & electio mediorum, secundum Angelicum, inter se habere debent correspondentiam & ordinem, in esse supernaturali & efficaci: quod si finis creationis nostræ est supernaturalis, quoque sint media Gratiæ, Fidei, Spei & Charitatis, necesse erit: & si finis nostræ Gloriæ fuerit effectiva, efficaciter quoque erit medium Gratiæ: ergo si velint habere effectum in intentione finis, non desistant nos in electione mediorum.

XG.

Finis operationum, incentivum operantis.

Cogitatio tua sit in Regno Cælorum, dicebat illi ille Abbas, & cito in hereditatem capies: cogita cælum, & cælum obtinebis. Quia dum finis præmeditata, juxta Angelicum, committitur se mediis. Talis est consuetudo & mos Sacerdotum: stare in culmine generositatis suæ, & non quod in Mundo eminet, amore æternitatis cælorum magni æstimare cœlestia, & spernere ac contemnere terrena, ut nos conservemus in culmine & altitudine dignitatis, in qua Deus nos collocavit.

S. Cypr. de
spei.

S. Greg.

PARA

PARADISUS,

Opus amoris.

XCI.

*Opus amoris caeleste, cum despectu rerum
terrenarum.*

Fecerunt civitates duas amores duo : terrenam a. S. Aug. de
mor sui usque ad contemptum DEI : caelestem amor Civit. l. 14.
Dei, usque ad contemptum sui. Duo amores diversi, c. 17.
amor sui ipsius & amor Dei, duas diversas fundant
civitates, terrenam unam, caelestem alteram : amor
sui ipsius usque ad contemptum Dei aedificat civitatem
Babylonem Inferni : & amor Dei usque ad despectum
sui ipsius aedificat Jerusalem caelestem. O Amor Di-
vine, Architecte caelestis, beatus qui tecum vivit,
ac indissolubili vinculo se tecum unit ! Tu construis
fundamenta civitatis Dei, erigis muros, cooperis
tectum, & inestimabilibus Gloriz thesauris adornas
conclavia.

XCII.

Opus amoris, in pectore Dei.

Charitate perpetua dilexi te. Amore perpetuo ab Jerem. 31.
aeternitatis principio Deus dilexit animas nostras,
disponens easdem aeterna donare beatitudine in
communicatione & participatione suae Gloriz.
Gaudebat in seipso Deus, tanquam infinito infi-
nitatum deliciarum paradiso, absque ulla creatura,
K 4 quando

quandò amor sui ipsius communicatus alium operans formavit paradysum in Gloria creata Sanctorum & Gloria increata Dei redundante. Benedictus sit semper ætus & Divinus amor, qui tantum se impendit bono promovendo.

XCIII.

Opus amoris, in corde Christi.

Idem amor, qui tantam adhibuit diligentiam pectore DEI, extremum adhibuit conatum in corde Christi: hunc è coelo traxit in terram, eam vestivit, subjecit pœnis, tormentis, aliisque miseriis & calamitatibus: &, ut uno verbo dicam, exposuit eum gentium ludibrio & opprobrio, affixit Crucis, submersit in mari quodam & abyssi profundorum: idque idè, ut nobis mereretur Gloriam satisfaciens peccatorum nostrorum debito. Amorem verè interminabilis, amor infinitus, sine termino, sine modo.

XCIV.

Opus amoris in visceribus Mariae Virginis.

Luc. II. Beata viscera, qua portaverunt: ubera, quæ lactaverunt. Divinus amor ultimam suam quietem operans in beatis illis visceribus, quæ portaverunt, & in sanctis illis uberibus, quæ lactaverunt Verbum in carnem Deum Hominem, Filium naturalem æterni Patris. Quamobrem si peccator abusus fuerit misericordiam Dei ac spreverit Crucem & Sanguinem Salvatoris nostri, ut propterea vereatur accedere Christum, recurram ad Beatissimam Virginem, & speret in materna viscera eius. *S. Ephrem.* Unde meritò nuncupatur: *Spes desperantium.* Et ob peccatorum tuorum multitudinem desperantem existimes, pone nihilominus spem tuam in Maria, & salvus eris.

XCIV.

Opus amoris, in comitatu timoris.

Duo sunt fratres sanctæ charitatis, sanctus amor & sanctus timor Dei: ille est frater major, hic minor. Major, nempe, amor erigit & extollit animam ad cælum; at quia corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, S. Bern. vocat in auxilium suum sanctum timorem, qui est *serm. 51. in* minor. Et hic est securus animæ status, quiescere in *Gant.* sinu charitatis inter brachia timoris & amoris. *Læva ejus sub capite meo.* puta, læva sancti timoris: & *dextera Capit. 2.* illius, nempe sancti amoris. *amplexabitur me.* Paradisus igitur est opus amoris, sed in comitatu & societate sancti timoris.

PARADISUS,

Memoria necessaria.

XCVI.

Memoria necessaria, inducens affectum ad cælum.

Oculus meus, memoria mea: Cogitare de Sanctis S. Bern. Aliquo modo eos videre est: & hanc memoriam affectus cordis comitatur & amor. Hæc igitur est via, qua Sanctis nostrum cor collocemus in cælo, ibidemque affigamus affectum: quia amor non est in incognitum, sed in præcognitum: & possumus amare invisam, non verò incognitam. S. August. Amor bonum, quod non cognoscit, amare sequitur, bene quidem illud, quod cognoscit. Et tamen si bonum, quod non videtur oculo corporeo, amari possit; mini-

K 5

minimè tamen bonum illud, quod nec oculo spirituum
intellectus videtur & cognoscitur, amari potest.

XC VII.

*Memoria necessaria propter contemptum
Mundi.*

S. August. Quis non contemnat dulcedinem sæculi, inhiat
vita aeterna: Sprevit agros, habitura polos, dicitur
quod cuiuslibet personæ sanctæ competit. Ideoque
num est Christi consilium, in seculo spirituali
etum: Cùm vos persecuti fuerint in una civitate,
in aliam: q. d. cùm vos persecuta fuerint delicias
voluptates præsentis sæculi, fugite, considerate
delicias sæculi futuri.

XC VIII.

*Memoria necessaria ob constantiam & fir-
mitudinem in patièdo.*

Tertull. Nil crucis ferat in nervo, cùm animus in celo est.
guum valdè, aut penè nullum ingerunt dolores
flagella, catenæ, compedes, manica, ergastula, ca-
tormenta, si anima libera cœli obambulat ca-
palatia. Quapropter prudentissimè sancta illa
stimulabat filium suum Symphorianum ad
Martyrij lubenti animo sufferenda, quando dicit
Nate, nate, memento aeternæ vitæ, cœlum suscipe,
regnantem intueere: tibi enim vitæ non eripitur,
ratur in melius. Mi dilecte Fili, non te de decem
pœnæ ac tormenta, quæ subito transeunt: me-
attolle ad bona aeterna, quæ semper durabunt &
manebunt: ibidemque Christum Regem tuum,
ad coronam præstolatur, contemplare: neque
tibi ereptum sed mutatum iri in aliam longè
gem cogites.

XCIX.

*Memoria necessaria, ob inimicorum
victoriam.*

*Si vultis esse armati contra tentationes in seculo: cres. S. Aug.
& roboretur desiderium Ierusalem eterna in cordibus
vestris: etenim hoc desiderium nostris inimicis surripit
anima, cunctos prorsus affectus & desideria terrenorum
honoram sapiendo, & cordi nostro invictum ingerendo
animam, ut de omni tereno mundanoque desiderio vi-
ctores abeamus & triumphemus.*

C.

*Memoria necessaria, propter pacem, &
quietem anima,*

*Tunc omnes appetitus uniuntur quietati in uno, S.Th. 2. 2.
Cuncti nostri appetitus & desideria sibi invicem unita, q. 29. a. 2.
semota omni repugnantia & discordia, quietantur in
vno summi Boni desiderio. Neque hæc pax perturba-
tur à passionibus, quia & istæ sunt ad unum & ab uno:
sequuntur summum Bonum Dei, & fugiunt à summo
malo peccati. Hic est finis nostrarum passionum: ut
nobis inserviant, tanquàm instrumenta animæ ad pro-
sequendum ultimum & unicum nostrum finem æternæ
Gloriæ: & tanquàm gradus, quibus ad eandem ascea-
damus: siquidem nostras calcando passiones scalam
nobis conficimus, quâ conscendimus
paradisum.*

CIVIS